

ТИРАЖ 500 ПРИМІРНИКІВ

БЮДЖЕТ

ДЛЯ ГРОМАДЯН МОСТІВСЬКОЇ ОТГ

2019

Ця публікація стала можливою завдяки ширій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

Контактна інформація

Миколаївська обл.,
Доманівський район, село Мостове
0675116559

mostove.sr@ukr.net
сайт громади :
<https://mostivska-gromada.gov.ua/>

2019

Що таке бюджет для громадян?

Бюджет для громадян – це спрощена, позбавлена технічної мови презентація комплексної інформації про бюджет. Бюджет для громадян доповнюється візуалізаціями, щоб спростити розуміння складних цифр.

Основна мета «бюджету для громадян» - це зробити складну та технічну бюджетну інформацію доступною для широкого кола осіб. Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет своєї громади кожному громадянину, він допомагає побачити своє місце в бюджеті, зрозуміти, що бюджет громади – це кошти всіх жителів громади, побачити, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а також зрозуміти, що витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади або групи громадян.

В той самий час, бюджет для громадян допомагає визначити можливості для впливу на формування та витрачання бюджету своєї громади.

Шановні мешканці громади!

Бюджет для громадян служить інструментом прозорого використання публічних коштів, надає можливість участі громадян у процесах формування бюджету та бюджетування. Впровадження концепції «бюджету для громадян» забезпечить формування більш відкритих і довірливих відносин між органами державної влади та населенням, що, свою чергу, сприятиме зростанню ефективності бюджетних витрат, цільовому використанню бюджетних коштів, особливо в сфері забезпечення основних соціальних стандартів.

Голова Мостівської ОТГ
Надія Бабанська

Бюджетна термінологія

Місцевий бюджет – це фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що витратити. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може витратити кошти бюджету. Бюджет, а також зміни до нього, затверджується рішенням місцевої ради.

Доходи бюджету – гроші та інші ресурси, виражені в грошах, які громада заробила сама, а також отримала від держави як для конкретних цілей, так і без конкретного призначення. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи, трансферти).

Видатки бюджету – кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

Трансферти – це кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

Субвенції – кошти, які з державного бюджету передають місцевим на виконання конкретних повноважень, які делеговані державою. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій – інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів – з міського в обласний бюджет.

Дотації – кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

Загальний фонд – це кошти, передбачені для повноцінної роботи державних установ. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, задля утримання установ освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАП, амбулаторії), соціального захисту населення, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру)

Спеціальний фонд – це окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження установ, які вони отримують від надання послуг (від оренди приміщень, реалізації майна, харчування дітей), а також інші ресурси, наприклад, гранти від міжнародних організацій, благодійні внески, дарунки від юридичних та фізичних осіб.

Бюджет розвитку – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проектів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

Бюджетний цикл

Бюджет – це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громадою. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на один рік – називається бюджетним циклом і включає в себе 5 стадій: планування та складання проекту бюджету, розгляд проекту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

Складання прогнозу бюджету. Прогноз бюджету робиться на 3 роки – плановий (тобто той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також на які цілі витратимуться гроші від зібраних податків. Прогноз на наступні 3 роки оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

Складання бюджету. На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів, розробляються та подаються бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

Розгляд та затвердження бюджету. Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення, а також сам бюджет оприлюднюється на сайті ради.

Виконання бюджету. Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру – від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження квартальних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

Звітування про виконання бюджету. По завершенню року, для якого виконувался бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт після затвердження оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу щодо проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше, ніж 15 березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлятися звіт про виконання бюджету, серед широкої громадськості.

Бюджетний цикл

2 Етап - СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

Травень-жовтень
В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

1 Етап - СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

Липень-вересень
В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проектів.

3 Етап - РОЗГЛЯД ТА ПРИЙНЯТТЯ

Листопад-25 грудня
В цей час попередній проект проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

Як долучитись:

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проекту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян.

4 Етап - ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Січень-грудень
В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

Як долучитись:

- Подати проект на конкурс Бюджету участі. Приймати участь в кампаніях агітації за проекти бюджету участі та голосувати за проекти бюджету участі;
- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій міської ради.

5 Етап - ЗВІТУВАННЯ

Січень-15 березня
Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

Як долучитись:

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесії, на яких звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремим напрямкам (наприклад, щодо гендерної орієнтованості), так і всього бюджету в цілому.

На чому засновано бюджет нашої громади

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада. Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

НАША ГРОМАДА ЗАРАЗ

НАСЕЛЕННЯ ГРОМАДИ:

Загальна кількість:
4266 чол.

Працездатне населення: 2361 чол.
Працевлаштоване населення: 368 чол.

ЗЕМЛЯ С/Г ПРИЗНАЧЕННЯ:

29527,93 га

СТАН ДОРІГ В ГРОМАДІ:

Протяжність доріг, що потребують капітального ремонту: 33,66 км

Протяжність доріг, що потребують поточного ремонту: 44,93 км

ГАЛУЗИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ:

транспорт
виращування с/г продукції

ШКОЛИ ГРОМАДИ:

Мостівський НВК – 1

I-III ст.- 1

I-II ст.- 2.

ДИТЯЧІ САДКИ ГРОМАДИ:

ДНЗ – 3

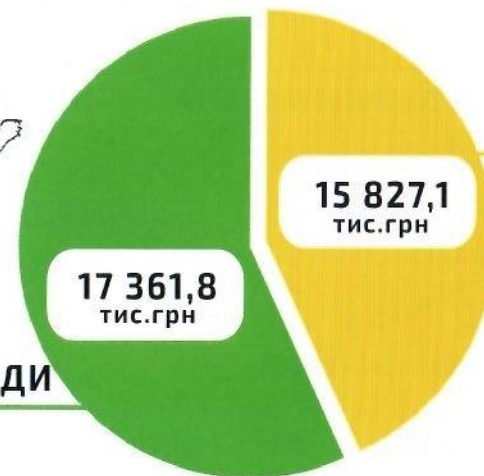
дошкільний підрозділ
Мостівського НВК – 1

ФЕЛЬДШЕРСЬКО-АКУШЕРСЬКІ ПУНКТИ ТА АМБУЛАТОРІЇ

амбулаторія – 1

ФАПи – 3

Звідки в бюджеті гроші

ВЛАСНІ ДОХОДИ

ТРАНСФЕРТИ

ВСЬОГО: 33 189,0 тис.грн

ГРОШІ, ЯКІ ОТРИМУЄ ГРОМАДА ВІД ДЕРЖАВИ

Освітня субвенція з державного місцевим бюджетам	11 946,1
Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	2 424,4
Дотації з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам	1 442,0
Субвенції з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам	14,6
Всього	15 827,1 тис.грн

Власні доходи громади

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ (ВСЬОГО)

17 173,1 тис.грн

Податок на доходи фіз.осіб	8 612,4
Податок на майно	5 801,3
Єдиний податок	2 703,0
Акцизний податок	51,8
Рентна плата	4,0
Податок на прибуток підприємств	0,6

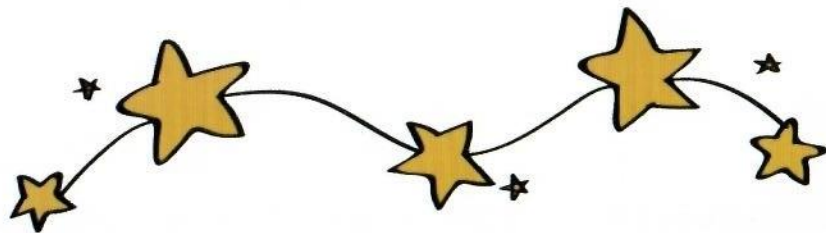
НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ (ВСЬОГО)

188,7 тис.грн

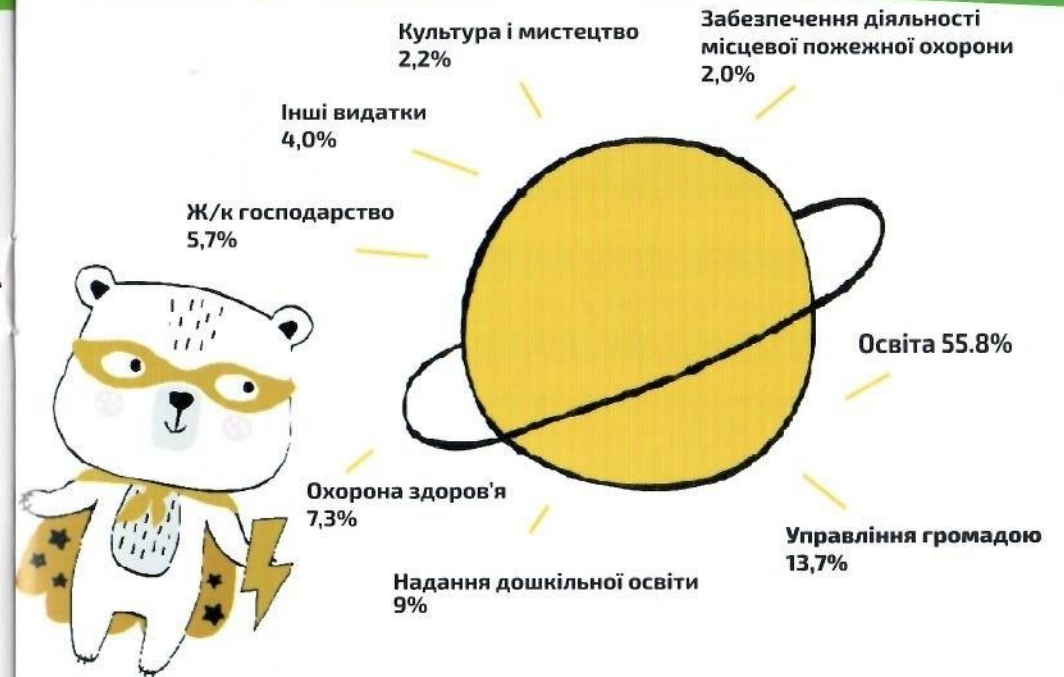
Власні надходження бюджетних установ	114,0
Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	38,1
Інші	36,0
Доходи від власності та підприємницької діяльності	0,6

ВСЬОГО

17 361,8 тис.грн

Видатки бюджету за галузями

КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ

Видатки з бюджету спрямовуються на забезпечення надання послуг з освіти, охорони здоров'я, житлово-комунального господарства, управління громадою та інших. На фінансування освітньої галузі витрачається половина бюджету ОТГ, залишок коштів розподілений і на фінансування інших галузей, так:

Освіта	18 431,5
Управління громадою	4 517,6
Надання дошкільної освіти	2 965,7
Охорона здоров'я	2 424,4
Житлово – комунальне господарство	1 870,8
Інші видатки	1 318,8
Культура і мистецтво	735,2
Забезпечення діяльності місцевої пожежної охорони	700,0
Соціальний захист та соціальне забезпечення	75,0
Всього	33 039,0

тис.грн

Найбільші видатки з бюджету

ОСВІТА ВСЬОГО:
18 431,5 тис.грн

з них на оплату праці	13 562,5
з них на оплату енергоносіїв	902,3
з них інші видатки*	3 966,7 тис.грн

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ВСЬОГО:
2 424,4 тис.грн

з них інші видатки*	2 424,4 тис.грн
---------------------	--------------------

УПРАВЛІННЯ ГРОМАДОЮ ВСЬОГО:
4 517,61 тис.грн

з них на оплату праці	3 610,4
з них на оплату енергоносіїв	66
з них інші видатки*	841,21 тис.грн

*це кошти, які громада передає на районний рівень для здійснення управління в сфері охорони здоров'я

Видатки на розвиток громади

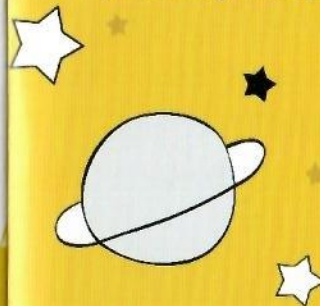
Проекти, які фінансуються за кошти
Державного фонду регіонального розвитку

Капітальний ремонт з утепленням
Сухобалківської ЗОШ 2 719,7 тис.грн

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Бюджет складений з урахуванням пріоритетів розвитку Мостівської ОТГ, які викладені в плані соціально-економічного розвитку та Стратегії сталого розвитку громади на 2018-2026 рр.

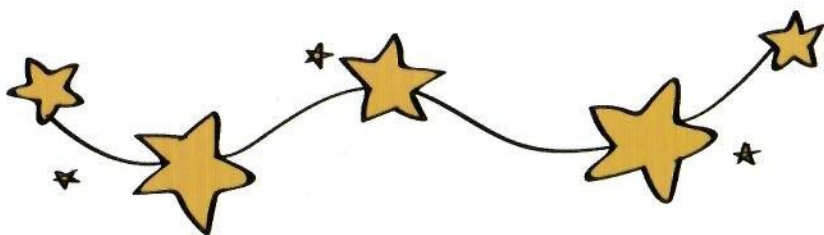

Бюджет розвитку громади

Розмір фінансування в 2019 р.

Виготовлення проектно-кошторисної документації на будівництво навчального корпусу зі спортивною залою по вул. Степова, 69 с. Мостове	761,1	
Внески до статутного капіталу КП «Сількомунгосп»	150	
Придбання предметів довгострокового користування для створення освітнього простору в Мостівському НВК	61,1	
Придбання предметів довгострокового користування	57,8	
Ремонт покрівлі та утеплення Сухобалківської ЗОШ	27	
РАЗОМ	3 982,8	

тис. грн

Видатки в сфері освіти

	кількість учнів	всього видатків на заклад (тис. грн)	видатки на 1 учня (тис. грн)
Лідіївська ЗОШ	46	3064,2	66,6
Олександрівська ЗОШ	48	2679,8	55,8
Сухобалківська ЗОШ	94	3970,6	42,2
Мостівський НВК	272	8716,9	32,0
РАЗОМ	460	18431,5	196,7

ВИДАТКИ НА ОСВІТУ

Заробітна плата	12908,4
Нарахування на оплату праці	2842,3
Оплата інших енергоносіїв та комунальних послуг	569,5
Продукти харчування	548,6
Оплата електроенергії	280,7
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	199,0
Оплата водопостачання та водовідведення	34,5
Оплата послуг (крім комунальних)	33,0
Видатки на відрядження	15,5
Разом	18431,5

тис. грн